

**مردم در راهپیمایی‌ها
چه می‌خواستند؟**

آرمان‌های انقلاب اسلامی .

لیلا بوستانی . محسن ردادی .

کتاب‌دانشجو

فهرست

- فهرست نمودارها و جعبه‌های اطلاعاتی ۹
- پیشگفتار ۱۱
- مقدمه ۱۳
- فصل اول: چه می‌خوانیم؟ ۱۵
۱. چرا انقلاب؟ ۱۸
۲. شعار انقلابی چیست؟ ۱۹
۳. چگونه سرای شعارها برویم؟ ۲۲
۴. کدام شعارها را مطالعه کنیم و کدام را نه؟ ۲۳
- ۴-۱. دسته اول: شعارهای فرهنگی ۲۴
- ۴-۱-۱. اسلام‌خواهی ۲۴
- ۴-۱-۲. نگرانی از هنجارهای اجتماعی ۲۶
- ۴-۲. دسته دوم: شعارهای اقتصادی ۲۶
- ۴-۲-۱. رفع فقر و محرومیت ۲۷
- ۴-۲-۲. عدالت و برابری اقتصادی ۲۸
- ۴-۲-۳. مبارزه با طبقه سرمایه‌دار و مرفه ۲۸
- ۴-۲-۴. مبارزه با نظام سرمایه‌داری جهانی ۲۹
- ۴-۳. دسته سوم: شعارهای سیاسی ۳۰

- ۳۰..... ۴-۳-۱. حکومت اسلامی
- ۳۱..... ۴-۳-۲. آزادی سیاسی
- ۳۲..... ۴-۳-۳. حکومت مستقل و غیروابسته
- ۳۲..... ۴-۳-۴. اصلاح روابط بین‌الملل
- ۳۵..... ۴-۳-۵. مخالفت با نظام سلطنتی
- ۳۵..... ۴-۴. دسته چهارم: شعارهای اجتماعی
- ۳۵..... ۴-۴-۱. حجاب
- ۴۱..... ۴-۴-۲. برطرف کردن ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی
- ۴۲..... ۴-۴-۳. برابری اجتماعی
- ۴۲..... ۴-۴-۴. رد نگاه ارتجاعی به دین
- ۴۴..... ۵. توصیف شعارها بر مبنای اعداد!
- ۴۶..... ۵-۱. توصیف آماری شعارهای فرهنگی
- ۴۹..... ۵-۲. توصیف آماری شعارهای اقتصادی
- ۵۲..... ۵-۳. توصیف آماری شعارهای سیاسی
- ۵۹..... ۵-۴. توصیف آماری شعارهای اجتماعی
- ۶۱..... ۵-۵. تحلیل آماری شعارهای انقلاب
- ۶۵..... فصل دوم: ما می‌توانیم؟ بررسی موانع و امکانات تحقق آرمان‌ها
- ۶۸..... ۱. ظرفیت‌های فرهنگی
- ۶۸..... ۱-۱. تغییر ارزش‌ها (مذهب با عمق زیاد در شخصیت)
- ۷۱..... ۱-۲. زمینه تاریخی غرور ملی ایرانیان
- ۷۴..... ۲. ظرفیت‌های اقتصادی
- ۷۴..... ۲-۱. نفت و گاز

- ۲-۲. روحیه کار جهادی ۷۵
- ۲-۳. جغرافیای اقتصادی ویژه و دسترسی به خلیج فارس ۷۷
۳. ظرفیت‌های سیاسی ۷۷
- ۳-۱. امکان نقش‌آفرینی در منطقه ۷۷
- ۳-۲. ناشناخته و غیرمنتظره بودن جمهوری اسلامی برای غرب ۷۹
۴. ظرفیت‌های اجتماعی ۸۲
- ۴-۱. پیوند قلبی و اعتقادی مردم و رهبر ۸۲
- ۴-۲. پیوستگی اجتماعی ۸۳
۵. موانع فرهنگی ۸۴
- ۵-۱. مذهب فرقه‌ای ۸۴
- ۵-۲. تهاجم فرهنگ غرب ۸۷
- ۵-۳. غرب‌زدگی ۸۸
۶. موانع اقتصادی ۹۰
- ۶-۱. اتکا به درآمد نفت ۹۰
- ۶-۲. تحریم‌های اقتصادی ۹۲
- ۶-۳. جنگ ۹۴
۷. موانع سیاسی ۹۵
- ۷-۱. رفتار غیرانقلابی مسئولان ۹۵
- ۷-۲. توطئه‌های سیاسی امنیتی ۹۷
۸. موانع اجتماعی ۹۹
- ۸-۱. ازدست‌دادن نیروی انسانی مؤثر ۹۹
- ۸-۲. رقابت‌جویی منفعت‌طلبانه ۱۰۰
- ۸-۳. فاصله طبقاتی ۱۰۲

- فصل سوم: چه شدیم؟ ۱۰۵
۱. میزان تحقق آرمان‌های فرهنگی انقلاب اسلامی ۱۰۸
- ۱-۱. اسلام‌خواهی ۱۰۸
- ۱-۲. نگرشانی از هنجارهای اجتماعی ۱۱۱
۲. میزان تحقق آرمان‌های اقتصادی انقلاب اسلامی ۱۱۳
- ۲-۱. عدالت اقتصادی و رفع فقر ۱۱۳
- ۲-۲. مبارزه با طبقه سرمایه‌دار و مرفه ۱۱۷
۳. میزان تحقق آرمان‌های سیاسی انقلاب اسلامی ۱۱۸
- ۳-۱. براندازی سلطنت و برپایی حکومت اسلامی ۱۱۸
- ۳-۲. آزادی سیاسی ۱۱۹
- ۳-۱-۱. فعالیت احزاب ۱۲۰
- ۳-۲-۲. مشارکت سیاسی مردم و حضور در انتخابات ۱۲۱
- ۳-۲-۳. تعامل با مخالفان و مستشاران ۱۲۴
- ۳-۳. استقلال سیاسی و اصلاح روابط با دنیا ۱۲۴
۴. اصلاح روابط بین‌الملل ۱۳۲
۵. میزان تحقق آرمان‌های اجتماعی انقلاب اسلامی ۱۳۵
- ۵-۱. حجاب ۱۳۵
- ۵-۲. برطرف کردن آسیب‌های اجتماعی ۱۳۷
- ۵-۳. برابری اجتماعی ۱۳۸
- ۵-۴. رد نگاه ارتجاعی به دین ۱۳۹
- جمع‌بندی ۱۴۳
- فهرست منابع ۱۵۵

فهرست نمودارها و جعبه‌های اطلاعاتی

- نمودار ۱. روند انقلاب بر اساس نظریه جانسون..... ۱۹
- نمودار ۲. درصد کسانی که در آمریکا معتقدند دین پاسخگوی سؤال‌های امروز نیست..... ۱۰۹
- نمودار ۳. درصد آمریکایی‌هایی که خود را عضو کلیسا یا کنیسه می‌دانند..... ۱۱۰
- نمودار ۴. آرمان‌های انقلاب اسلامی در چهار حوزه..... ۱۴۷
- نمودار ۵. انقلاب اسلامی و راه‌های آن که با تشکیل نظام اسلامی و دولت اسلامی ادامه می‌یابد..... ۱۵۰
- دادگاه انقلاب ۱. آیا پس از انقلاب مردم بی‌دین‌تر شده‌اند؟..... ۱۰۹
- دادگاه انقلاب ۲. شورای نگهبان مانعی بر سر دموکراسی در ایران است..... ۱۲۲
- دادگاه انقلاب ۳. آیا ایران مستعمره روسیه شده است؟..... ۱۲۴
- دادگاه انقلاب ۴. آیا ایران به چین وابسته شده است؟..... ۱۲۶
- دادگاه انقلاب ۵. استقلالی که جمهوری اسلامی به دنبال آن است باعث انزوای ایران شده است..... ۱۲۸
- دادگاه انقلاب ۶. ازدست‌دادن سهم پنجاه درصدی دریای خزر..... ۱۳۰
- دادگاه انقلاب ۷. چرا جمهوری اسلامی پول نفت را به‌جای ایرانیان به اعراب فلسطین و سوریه می‌دهد؟..... ۱۳۳

پیشگفتار

«کانون اندیشه جوان» مؤسسه‌ای فرهنگی است که از سال ۱۳۷۷ تا کنون در جهت تبیین، تبلیغ و ترویج گفتمان انقلاب اسلامی تلاش کرده و به منظور رشد فکری جوانان ۱۶ تا ۲۸ سال فعالیت می‌کند. از برجسته‌ترین اهداف این کانون، ارتقا و شکوفاساختن باورها و گرایش‌های نابی، معرفتی، فکری و شخصیتی مخاطبان جوان و نیز معرفی الگوهای مطلوب و پاسخ‌گویی به خواسته‌های آنان است. این مؤسسه تلاش می‌کند در عرصه‌های مختلف علوم انسانی، از ترویج اسلام ناب به بازخوانی، بررسی، نقد، تولید و بازتولید آزا و اندیشه‌ها بپردازد.

کانون اندیشه جوان برای ارتباط مستمر خود با جوانان و اندیشه‌پردازان، راه‌های زیادی در نظر دارد که عبارت‌اند از: برگزاری نشست‌های گفتمانی و همایش‌ها، ارتباط گسترده با دانشجویان و تشکل‌های دانشجویی، برگزاری مناظره‌ها، میزگردهای متنوع، تولید کلیپ، سایت «باشگاه اندیشه» (به عنوان اولین گفتارنامه مجازی و بانک مقالات مختلف در ساحت مباحث فکری) و...

کتاب یکی از بهترین قالب‌های تولیدی در کانون است؛ این یار مهربان با دانایی و خوش‌بینی‌اش، سخن‌های فراوانی برای خوانندگانش دارد و همچون چراغی در دستان جوانان پرسشگر و کنجکاو در عصر پرشبهه روزگار ماست. کانون اندیشه جوان در چهار سطح جوان، دانشجو، اندیشه و طلبه کتاب‌هایی را منتشر می‌نماید:

۱. «کتاب جوان» برای مخاطبان جوانی تهیه می‌شود که ۱۵ تا ۱۹ ساله‌اند و دوره

متوسطه دوم تحصیلی را سپری کرده‌اند.

۲. «کتاب دانشجو» مربوط به جوانان دانش‌پژوه در مقطع کاردانی و کارشناسی است که به طور معمول ۱۸ تا ۲۲ سال دارند.

۳. «کتاب اندیشه» برای جوانانی نگاشته می‌شود که پویایی فکری خویش را تعالی بخشیده، بر فرازی فراتر از مقطع کارشناسی قدم نهاده و به طور معمول کمتر از ۲۸ بهار را تجربه کرده‌اند.

۴. «کتاب طلبه» با جوانانی سخن می‌گوید که سال‌های نخست و سطوح میانی علوم حوزوی را می‌گذرانند.

قلم کتابی که اکنون پیش روی شماست، برای سطح دانشجو بر این ورق‌ها رmq گرفته است. این کتاب، محقق محترم با قلمی روان و جذاب کوشیده است به موضوع سنجش میزان تحققات و پژوهش‌های انقلاب تا کنون پرداخته، ذهن مخاطب جوان را بهتر و بیشتر با آن آشنا سازد.

به یقین، نقدها و پیشنهادهای سازنده مخاطبان، ما را در ارتقای علمی اثر و دستیابی به اهداف فراروی مان یاری خواهد کرد.

کانون اندیشه جوان

مقدمه

فهم آنچه بر کشور گذشته و آنچه پیش رو داریم برای کسانی که وقایع انقلاب را از نزدیک دیده و لمس کرده‌اند آسان نیست، چه رسد به جوانانی که تنها منبع فهمشان کتاب‌ها و نقل قول‌هایی است که در شبکه‌های مجازی وجود دارد.

جمهوری اسلامی به عنوان مولود و فرزند انقلاب اسلامی تأسیس شد تا به خواست‌ها و اهداف انقلابیون عمل بپوشاند. اکنون پس از گذشت حدود چهار دهه از تأسیس جمهوری اسلامی، مهم است که سئوالات پیش‌ها پاسخ دهیم که تا چه میزان اهداف انقلاب اسلامی محقق شده‌اند؟ وضع موجود با اهداف انقلاب چقدر فاصله دارد؟ آیا اصولاً روندهای جاری کشور در خدمت تحقق اهداف انقلاب اسلامی است یا خیر؟

پاسخ به این پرسش‌ها بسیار ضروری است. اکنون که در دهه پنجم انقلاب هستیم، بحث‌های جدیدی در مورد موضوعات کلان اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی شکل گرفته است و رویکردهای متفاوتی نسبت به آن در کارنامه جمهوری اسلامی وجود دارد.

مشخص است دستاوردهای جمهوری اسلامی به عنوان شاخصی برای رسیدن به اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی محسوب می‌گردد؛ البته در مورد میزان دستاوردهای جمهوری اسلامی، نظرهای متفاوتی ارائه می‌شود. گروهی دستاوردها را کامل و تمام می‌دانند و با مقایسه وضعیت جمهوری اسلامی با دوران گذشته، معتقد هستند هرآنچه لازم بود را به دست آورده‌ایم. این دیدگاه برای نسل جوان که شاهد بسیاری از کاستی‌های موجود هستند، قانع‌کننده نخواهد بود. رویکرد دیگری نیز با بدبینی نسبت به نتایج

به‌دست‌آمده در طول چند دهه اخیر، نظام قبلی را موفق‌تر ارزیابی می‌کنند و به این سبب معتقدند آرمان‌هایی که مردم برای آن انقلاب کردند اصلاً تحقق نیافته است. این رویکرد نیز غیرمنصفانه است و با ناامیدساختن نسل جوان، مانع از همدلی و همراهی آنان با جمهوری اسلامی خواهد شد. در این کتاب، تلاش می‌شود با نگاه واقع‌گرایانه و آرمان‌خواهانه، دستاوردهای جمهوری اسلامی مورد اشاره قرار گیرد و درعین حال از این نکته غافل نیستیم که هنوز با تحقق کامل آرمان‌ها فاصله داریم؛ به همین دلیل است که کمی‌ها و کاستی‌ها مشاهده می‌گردد.

بی‌گمان بهترین رویکرد به انقلاب اسلامی و نظام برآمده از آن، همین نگاه اخیر است که با ارائه چهره‌ای واقعی از جمهوری اسلامی و ایجاد امید، تلاش دارد زمینه تقویت موفقیت‌ها و کاهش آسیب‌ها را فراهم سازد. باید نشان داد که جمهوری اسلامی برای جامعه عمل‌پوشش داده اهداف انقلاب اسلامی با برخی موانع مواجه بوده است. بدین منظور یک تحلیل دقیق و بی‌طرفانه از وضعیت لازم داریم که در آن، همه عوامل تأثیرگذار دیده شوند تا افراد دلسوز بتوانند مجموعه علت‌ها و سبب‌های اصلی را در قالب‌های وسیع ببینند و از آن راهبردهای لازم را استخراج کنند. هر انقلاب باید با توجه به شرایط و مجموعه عوامل خاص به‌وجودآورنده آن، به‌طور یگانه، مورد بررسی قرار گیرد. انقلاب مفهومی جاری و مداوم است. به این معنا که در برهه‌ای از زمان پایان نمی‌پذیرد، بلکه نظام برآمده از آن همواره در راه تحقق آرمان‌ها و اهداف آن طی مسیر می‌کند؛ چراکه تحقق آرمان‌ها نیاز به زمان زیادی دارد تا زیرساخت‌های آنها فراهم و نیروها مهیای به‌ثمررساندن آنها شوند. نظام برآمده از انقلاب همواره مورد پرسش است؛ اینکه آیا در جهت اهداف انقلابی اقدام می‌کند یا دچار فراموشی تاریخی شده و راهی را برگزیده که گویی دست به انتخاب‌هایی سواي آرمان‌ها می‌زند؟!

باید ببینیم در کجای نقشه راه انقلاب قرار داریم. آیا در جهت مقصد طی مسیر

کرده‌ایم یا از آن دور شده‌ایم؟